

Mgr. Karolína Kalecká: Modernizace rakousko-uherského válečného námořnictva v letech 1897-1914

Dizertační práce

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Praha 2017

Posudek oponenta dizertační práce

Vojenské dějiny se mezi českou odbornou i laickou veřejností konstantně těší značné pozornosti. Velká část takových prací se však zcela logicky zaměřuje zejména na technickou, respektive strategicko-vojenskou stránku této problematiky. Je proto třeba hodnotit kladně, že se Karolína Kalecká k této otázce rozhodla přistoupit jiným způsobem.

Autorka se ve studii primárně nezabývá válečnými a technickými záležitostmi (i když samozřejmě tvoří nedílnou součást její práce), ale zaměřuje se hlavně na politické pozadí rakousko-uherského námořního zbrojení. Konkrétně se soustředí na komplikovaná jednání o rozpočtech válečného námořnictva, problematiku rozdělování zakázek pro válečné námořnictvo mezi domácí firmy a strukturu rakousko-uherského loďstva. Ve své práci přitom vychází z logického předpokladu, že pro stavbu válečných lodí i rozvoj námořnictva jako celku představovala výše přidělených finančních prostředků jeden z rozhodujících faktorů. Byly to totiž právě peníze, které umožnily závody v námořním zbrojení mezi Rakouskem-Uherskem a Itálií.

Karolína Kalecká ve studii zachycuje období od počátku 80. let do vypuknutí první světové války. Práce je rozdělena do celkem šesti kapitol, ze kterých každá popisuje předem přesně vymezený úsek

sledované éry. Ač to není zvykem, rád bych nejprve zmínil hlavní nedostatky studie. Práce je především členěna do nesmírně vysokého počtu podkapitol a podpodkapitol, ze kterých některé mají jen několik řádků. Text se tím zbytečně obsahově tříští a důsledek je úplně opačný od záměru – horší přehlednost a orientace v textu. Druhým nedostatkem je mimořádná „hutnost“ textu. Penzum informací, která autorka vkládá do téměř každého řádku, je tak vysoké, že činí z dizertace počtení skutečně jen „pro fajšmekry“. Vítané by byly také stručné biogramy osobností zmíněných v textu. Autorka se nevyhnula ani několika drobným nedostatkům. V případě Agenora Gołuchowského neustále užívá německé podoby jeho jména (bez měkkého l), přídomek „zu Ehrenstein“ udělený rodu Daublebských říšskými vikáři při (v monarchii nikdy neuznaném povýšení do říšského stavu svobodných pánů) v Rakousku nikdy konfirmován nebyl a neměl by být oficiálně užíván atd.

Na druhou stranu je třeba konstatovat, že se předložená práce je primárně vědeckou studií, jejímž cílem není první místo na top ten žebříčku nejčtenějších publikací, ale shrnutí dosavadních poznatků, a především zprostředkování nových informací k problematice námořního zbrojení zájemcům o tuto otázku. A zde je práce Karoliny Kalecké těžko překonatelná. Autorka ve své studii zužitkovala stovky hodin intenzivního studia v Österreichisches Staatsarchiv, následnou nesmírně obtížnou heuristickou práci a dokonalou znalost problematiky námořního zbrojení přelomu 19. a 20. století. Na čtenáře tak čeká sice skutečně extrémně hutná, na druhé straně ale nejen v českém, ale přinejmenším ve středoevropském prostředí dosud nesepsaná práce, která mnohonásobně překračuje požadavky kladené na klasické práce dizertační. Studie K. Kalecké je totiž vůbec prvním komplexním přehledem vývoje rakousko-uherského loďstva před první světovou válkou.

Jsem přesvědčen, že dizertační práce Mgr. Karoliny Kalecké "Modernizace rakousko-uherského válečného námořnictva v letech

1897-1914" je mimořádně přínosnou vědeckou studií. Autorka vycházela převážně z dosud nepublikovaného archivního materiálu a je vysoce pravděpodobné, že se její studie stane jedním ze základních studijních materiálů při dalším studiu této problematiky. Práci proto plně doporučuji k obhajobě.

prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.

Ústav světových dějin

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta

28. srpna 2017